

Doğal Afetler — Deneme

Akıllı Soru · 23.10.2026 · 10 soru

Doğal afetler konusu kapsamında aşağıdaki yargılar verilmiştir:

1. I. Hızı saatte 63 ila 120 km'ye ulaşan sert rüzgârlar fırtına olarak adlandırılır. II. Bir olayın afet sayılabilmesi için toplum üzerinde önemli ölçüde zarar oluşturması gerekmez. III. Doğa olaylarının neden olduğu afetlere doğal afetler adı verilir. Buna göre yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Türkiye'de afetlerle mücadelede görev yapan kamu kurum ve kuruluşlarının yetki düzenlemesi, 2009 yılında çıkarılan ilgili yasayla yeniden yapılandırılmıştır.

2. Bu düzenlemeyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi doğru değildir?

- A) Görev yapan kamu kurum ve kuruluşları birleştirilmiştir.
- B) Yetki, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına devredilmiştir.
- C) Yetki devri ilgili yasayla gerçekleştirilmiştir.
- D) Yetki devri 2009 yılında gerçekleştirilmiştir.
- E) Yetki, İçişleri Bakanlığına devredilmiştir.

Türkiye'de 2009 yılında afetlerle mücadelede görev yapan kamu kurum ve kuruluşlarının yetki yapısı yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenleme, afet yönetiminde merkezî bir görev paylaşımını ortaya koymuştur.

3. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yetki, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına devredilmiştir.
- B) Yetki, belediyeler arasında paylaştırılmıştır.
- C) Yetki, valiliklerin yerel birimlerine bırakılmıştır.
- D) Yetki, Türk Kızılayının yönetimine verilmiştir.
- E) Yetki, Türk Silahlı Kuvvetlerinin sorumluluğuna aktarılmıştır.

Türkiye’de afetlerle mücadelede görev yapan kamu kurum ve kuruluşları birleştirilmiş, bu alandaki yetki 2009 yılında Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına aktarılmıştır.

4. Bu bilgiye göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğru değildir?

- A) Düzenlemenin afetlerle mücadele alanında olduğu belirtilmektedir.
- B) Yetkinin 2010 yılında aktarıldığı belirtilmektedir.
- C) Yetki aktarımında AFAD’ın adı geçmektedir.
- D) Yetki aktarımının 2009 yılında gerçekleştiği belirtilmektedir.
- E) Kamu kurum ve kuruluşlarının birleştirildiği belirtilmektedir.

İzmir’de gerçekleşen bir olay, günlük yaşam düzenini aksatmış; çok sayıda insanın zarar görmesine ve ekonomik kayıplara yol açmıştır.

5. Buna göre bu olayın afet olarak nitelendirilebilmesi için aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmiş olması gerekir?

- A) Yalnızca doğal bir süreç sonucunda meydana gelmesi
- B) Hızının belirli bir kilometre aralığına ulaşması
- C) Toplumun normal yaşamını aksatması ve büyük can-mal kaybı doğurması
- D) İnsan faaliyetleri sırasında ortaya çıkması
- E) Dalgalarının belirli bir yüksekliğe erişmesi

Japonya’nın Pasifik kıyılarında deniz tabanındaki hareketlerin ardından kıyıya ulaşan dalgaların yüksekliği 30 metreyi, dalga boyu yüzlerce kilometreyi bulabilmekte ve bu dalgalar saatte 900 kilometreye kadar ilerleyebilmektedir.

6. Buna göre bu olayın kıyı yerleşmeleri açısından aşağıdakilerden hangisine yol açması beklenir?

- A) Denizden bağımsız olarak karada sınırlı rüzgâr hasarı oluşmasına
- B) Kıyıya saatte 90 kilometreyi aşmayan dalgaların ulaşmasına
- C) Dalgaların yüksekliği değişmeden yalnızca dalga boyunun artmasına
- D) Kıyıya kısa sürede ulaşan yüksek enerjili dalgalarla geniş bir alanın etkilenmesine
- E) Yalnızca dar bir kıyı kesiminde etkili olan kısa dalgaların oluşmasına

Antalya’da yaz kuraklığının belirginleştiği bir dönemde ormanlık alanda başlayan yangının insan müdahalesiyle büyüdüğü ve yerleşimlere zarar verdiği belirlenmiştir.

7. Buna göre bu olayın oluşumunda aşağıdaki etkenlerden hangisinin belirleyici olduğu söylenebilir?

- A) Afet yönetimi yetkisinin merkezî kuruma devredilmesi
- B) Beşerî faaliyetlerin doğal koşullarla birleşmesi
- C) Rüzgâr hızının fırtına sınırlarına ulaşması
- D) Doğal koşulların insan etkisini tamamen ortadan kaldırması
- E) Deniz tabanı hareketlerinin kıyıda dalga oluşturmaları

Karadeniz kıyısında etkili olan bir doğa olayı, yerleşim alanlarında günlük yaşamı durdurmuş ve önemli can-mal kaybına neden olmuştur.

8. Buna göre bu olayın afet olarak değerdendirilmesinde aşağıdakilerden hangisi temel alınmıştır?

- A) İnsan faaliyetleri sırasında ortaya çıkması
- B) Doğa olayının herhangi bir zarar oluşturmadaan geręekleşmesi
- C) Dalgaların saatte 900 kilometreye ulaşması
- D) Toplum yaşamında kesinti ve büyük ölçüde kayıp oluşturmaı
- E) Rüzgâr hızının 63 kilometreye ulaşması

Türkiye'de tsunami dalgalarının saatte 900 km hıza ulaşabildiği, sert rüzgârların ise belirli hız aralıklarına göre sınıflandırıldığı bilinmektedir.

9. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi fırtına olarak adlandırılan rüzgârların hız aralığı bakımından doğru değildir?

- A) Hızı saatte 62 ila 120 km'ye ulaşan sert rüzgârlar fırtına olarak adlandırılır.
- B) Hızı saatte 63 ila 120 km'ye ulaşan sert rüzgârlar fırtına olarak adlandırılır.
- C) Hızı saatte 63 ila 119 km'ye ulaşan sert rüzgârlar fırtına olarak adlandırılır.
- D) Hızı saatte 63 ila 121 km'ye ulaşan sert rüzgârlar fırtına olarak adlandırılır.
- E) Hızı saatte 64 ila 120 km'ye ulaşan sert rüzgârlar fırtına olarak adlandırılır.

Türkiye'de orman yangınlarının yaklaşık %87'sinin insan eliyle çıkarıldığı ve afetlerle mücadelede kamu kurumlarının 2009 yılında AFAD çatısı altında birleştirildiği bilinmektedir.

10. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de afetlerle mücadelede görev yapan kamu kurumlarının AFAD'a devriyle ilgili doğru değildir?

- A) Yetki devri ilgili bir yasayla geręekleştirilmiştir.
- B) Bu yetki 2008 yılında AFAD'a devredilmiştir.
- C) Bu yetki 2009 yılında AFAD'a devredilmiştir.
- D) Kamu kurumları afetlerle mücadelede birleştirilmiştir.
- E) Afetlerle mücadele yetkisi AFAD'a aktarılmıştır.

Cevap Anahtarı

1. D

2. E

3. A

4. B

5. C

6. D

7. B

8. D

9. A

10. B

Çözümler

- 1.** Fırtına, saatte 63 ila 120 km'ye ulaşan sert rüzgârlarla tanımlanır; doğa olaylarının neden olduğu afetler de doğal afet olarak adlandırılır. Ancak bir olayın afet sayılması için toplum üzerinde önemli ölçüde zarar oluşturması gerekir; II. yargı bu ölçütü tersine çevirdiği için yanlıştır.
- 2.** Düzenlemeyle görev yapan kamu kurum ve kuruluşları birleştirilmiş ve yetki AFAD'a devredilmiştir. Bu nedenle yetkinin İçişleri Bakanlığına devredildiğini belirten ifade, verilen düzenlemeyle uyumsuzdur.
- 3.** 2009 yılında çıkarılan ilgili yasayla görev yapan kamu kurum ve kuruluşları birleştirilmiş, bu yetki Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına devredilmiştir. Diğer kurumlara devredildiğini belirten ifadeler, düzenlemenin belirtilen sonucuyla bağdaşmaz.
- 4.** Verilen bilgi, yetkinin 2009 yılında AFAD'a aktarıldığını açıkça belirtir. Bu nedenle 2010 yılı ifadesi bir yıllık kayma içerir ve doğru değildir; diğer ifadeler metindeki bilgilerle uyumludur.
- 5.** C, afetin ölçütünü toplum yaşamının kesintiye uğraması ile büyük can ve mal kaybının birlikte oluşması belirler. A ise doğal süreç koşulunu belirtir; bu, her afet için zorunlu değildir.
- 6.** 30 metreye ulaşabilen, dalga boyu yüzlerce kilometre olan ve saatte 900 kilometreye kadar ilerleyen dalgalar kıyılara yüksek enerji taşır. B, hız değerini 900 yerine 90 kilometreye indirerek temel veriyi yanlış okur.
- 7.** Orman yangınlarının yaklaşık %87'sinin insan eliyle çıkarılması, olayın beşerî yönünü ortaya koyar; kuraklık ise yayılmayı kolaylaştıran doğal koşuldur. D, insan etkisini tersine çevirerek kaynakta bulunmayan bir sonuç ileri sürer.
- 8.** Afet değerlendirmesinde temel alınan ölçüt, toplumun normal yaşamının kesintiye uğraması ve büyük can-mal kaybının oluşmasıdır. B zarar oluşmadığını söylediği için bu ölçütle bağdaşmaz.
- 9.** Fırtına sınıflandırmasında alt sınır saatte 63 km, üst sınır ise saatte 120 km'dir. Alt sınırın 62 km olarak verilmesi bu aralığı değiştirir; diğer ifadeler kaynakta belirtilen aralıkla uyumludur.
- 10.** Afetlerle mücadelede görev yapan kamu kurumları 2009'da çıkarılan ilgili yasayla birleştirilmiş ve yetki AFAD'a devredilmiştir. 2008 tarihi, bu düzenlemenin belirtilen yılıyla uyumsuzdur.